

Information

Fokus skal være på barnets trivsel og ikke på ligestilling, når samvær afgøres

17. oktober 2020 Information.dk

I 12 år har vi eksperimenteret med at fokusere på forældres ret til samvær, men i 2019 ændrede loven fokus til barnets trivsel, hvilket er det fornuftige. Alligevel kører medierne løs med artikler, der kræver fokus på forældrenes rettigheder tilbage, skriver familieretsadvokat Vivian Jørgensen i dette debatindlæg

Debatten om samvær er kørt af sporet i medierne. Kronikken i Information den 12. oktober, »Fædre skal ikke behandles som andenrangsforældre af systemet - det må høre fortiden til«, illustrerer problemet: Fokus er på faderen i stedet for på barnet. En debat med det fokus er så forfejlet, at det er på tide at få sandheden frem.

Sandheden er, at systemet skal følge gældende love, og at loven nu kræver fokus på barnet. Lovens tidligere fokus var på fædres eller mødres rettigheder eller ligestilling, men det fokus er nu forladt. Hvor lovens hovedhensyn fra 2007 til 2019 var »samvær og samarbejde«, er lovens hovedhensyn nu barnets trivsel og beskyttelse.

Folketinget genindførte fokus på barnet pr. 1. april 2019. Lovens tidligere fokus på forældrerettigheder, som var indført som et eksperiment pr. 1. oktober 2007, blev forladt, da erfaringerne gennem 12 år med fokus på »samvær og samarbejde« viste, at det fokus ikke var til barnets bedste.

Børn, som havde mest brug for beskyttelse, fik ikke den beskyttelse, de havde brug for. Nærmest alle børn fik samvær, hvis forældrene var uenige, og en forælder ønskede samvær. Fokus var på opretholdelse af en forælders forbindelse med barnet frem for på at beskytte barnet mod en forælders voldelige adfærd, misbrug eller store psykiske problemer.

Samfundet er interesseret i, at ethvert barn får en god barndom, også med uenige forældre. Det får barnet kun, hvis systemet holder lovens fokus på barnets beskyttelse og trivsel. Myndighederne skal ikke mere fastsætte samvær, hvis samværet ikke gavner barnets trivsel. Det er farligt for et civiliseret samfund, at nogle fædre i medierne i årevis har forsøgt at få fokus væk fra barnet og over på sig selv. Det undergraver børns rettigheder. Barnet kan kun få den bedst mulige barndom med de biologiske forældre, som barnet nu engang har, hvis systemet sikrer, at lovens fokus på barnet bruges i praksis.

Søger en forælder nu om samvær eller opretholdelse af forbindelsen med barnet, kræver loven, at myndighederne ser på alle de forhold, som har betydning for barnets trivsel, også på hver forælders adfærd og deltagelse i opfyldelsen af barnets behov, på barnets særlige forhold og tilkendegivelser.

Kun ud fra en samlet vurdering af alle de forhold, som har betydning for netop det barns trivsel, kan det afgøres, om det vil gavne barnets trivsel at opretholde forbindelsen med en forælder, ved at

myndighederne fastsætter samvær. Et fastsat samvær giver ret til at få barnet udleveret med tvang, hvis barnet ikke frivilligt udleveres.

Samvær gavner ikke altid

Samvær kan ikke automatisk fastsættes ud fra biologisk tilknytning. Børn har brug for tryghed, stabilitet, medindflydelse, kærlighed og forståelse. Både forældre og børn har forskellig adfærd og behov. Det enkelte barns forhold må vurderes ud fra netop det barns livssituation.

Barnet skal ikke hives og flås i fra hver side af uenige forældre. Barnet kan kun få ro, hvis myndigheder bruger det rigtige fokus og sikrer, at barnet får sine basale behov opfyldt.

Barnet har brug for en fast base, når forældrene har store uenigheder om barnet. Basen skal være hos den forælder, som bedst kan opfylde barnets behov, uanset køn. Barnet skal have forbindelse med den anden forælder, medmindre forbindelsen ikke er til gavn for barnets trivsel. Barnets trivsel skal vælges først - frem for en forælders behov.

Behovene er ikke sammenfaldende i en familie med en forælder, som har voldelig adfærd, store psykiske problemer eller et misbrug af stoffer eller alkohol. Når en forælder har valgt at opfylde egne behov frem for barnets basale behov, gavner det ikke barnets trivsel med samvær.

Erfaringerne har vist, at det er bedst for barnet, hvis dets behov er i fokus i en lov om barnets forhold. En forælder kan opleve sig dårligt behandlet, nu hvor fokus er på barnet, men ligestilling af forældre i en sag om barnets forhold hører fortiden til.

Omstilling af en praksis, som har varet gennem mere end 12 år, kan tage tid. Det hjælper ikke på omstillingen, at medierne fortsat bringer artikler, som kræver det afskaffede fokus på forældrerettigheder tilbage. Det ville være givende med en debat i medierne om erfaringer med systemets brug af det nye fokus på barnet, her halvandet år efter det nye fokus trådte i kraft.

Min erfaring er, at fokus på opretholdelse af barnets forbindelse med begge forældre stadig i mange sager prioriteres højere end barnets trivsel.

Vivian Jørgensen er familieretsadvokat og har tidligere arbejdet som offentlig anklager og konstitueret dommer og foged.